

Βρυξέλλες, 13 Ιουλίου 2020
(OR. en)

9283/20

COSCE 7
COPS 239
CFSP/PESC 606

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΩΝ

Αποστολέας: Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου

Με ημερομηνία: 13 Ιουλίου 2020

Αποδέκτης: Αντιπροσωπίες

αριθ. προηγ. εγγρ.: ST 9177/20

Θέμα: Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2020-2022

Επισυνάπτονται για τις αντιπροσωπίες, στο παράρτημα, τα συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2020-2022, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο (Εξωτερικές Υποθέσεις) στις 13 Ιουλίου 2020.

Συμπεράσματα του Συμβουλίου σχετικά με τις προτεραιότητες της ΕΕ για τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης την περίοδο 2020-2022

Προώθηση των αξιών και της βασιζόμενης σε κανόνες πανευρωπαϊκής συνεργασίας και στήριξη της αναζωογόνησης του Συμβουλίου της Ευρώπης

1. Στο πλαίσιο εκτεταμένων προκλήσεων για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τη δημοκρατία και το κράτος δικαίου, υπάρχουν μεγάλες προσδοκίες ώστε η Ευρώπη να διατηρήσει τον ηγετικό της ρόλο στην προώθηση αυτών των οικουμενικών αξιών. Για τον λόγο αυτό η ΕΕ σκοπεύει να ενισχύσει τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο διαδραματίζει καίριο ρόλο σε αυτούς τους τομείς αξιοποιώντας την εμπειρία του 70 και πλέον ετών. Οι αντίστοιχες θητείες της νέας ηγεσίας της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης, καθώς και οι Προεδρίες της Επιτροπής Υπουργών από κράτη μέλη της ΕΕ κατά την επόμενη περίοδο συμπίπτουν με μια ανανεωμένη έμφαση στο κράτος δικαίου, τόσο εντός όσο και εκτός της ΕΕ. Συμπίπτουν επίσης με μια χρονική στιγμή κατά την οποία η εικόνα όσον αφορά τα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία σε παγκόσμιο επίπεδο είναι σύνθετη: με την πάροδο του χρόνου έχει υπάρξει μεγάλη πρόοδος, ωστόσο, υπάρχει επίσης μια επίθεση κατά της οικουμενικότητας, του αδιαιρέτου και της αλληλεξάρτησης όλων των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και οπισθοδρόμηση όσον αφορά τη δημοκρατία. Κοιτώντας το μέλλον, την επόμενη πενταετία, αναμένεται να έρθουν στο προσκήνιο θέματα σημαντικά για τους πολίτες μας, όπως η ψηφιοποίηση και η τεχνητή νοημοσύνη.
2. Η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται και να στηρίζει το Συμβούλιο της Ευρώπης, στο πλαίσιο των προσπαθειών της για την προώθηση της ουσιαστικής πολυμερούς προσέγγισης και την προάσπιση της βασιζόμενης σε κανόνες διεθνούς τάξης, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο του αντικτύπου της COVID-19, συμπεριλαμβανομένου του κοινωνικοοικονομικού της αντικτύπου, επί των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, απαιτώντας απαντήσεις βασιζόμενες στα ανθρώπινα δικαιώματα καθώς οδηγούν σε καλύτερα αποτελέσματα όσον αφορά την καταπολέμηση της πανδημίας, τη διασφάλιση της απουσίας διακρίσεων και τη διαφύλαξη της ανθρώπινης αξιοπρέπειας.

3. Η ΕΕ εκτιμά την ευρεία συμμετοχή στο Συμβούλιο της Ευρώπης και συµμερίζεται την αποστολή του για τη διασφάλιση οικουµενικής και αποτελεσµατικής αναγνώρισης των ανθρωπίνων δικαιωµάτων και των θεµελιωδών ελευθεριών. Το Συμβούλιο της Ευρώπης αποτελεί επίσης σηµαντική πλατφόρµα διαλόγου και συνεργασίας για την προαγωγή της δηµοκρατίας και του κράτους δικαίου. Δεδοµένων των σοβαρών παραβιάσεων του διεθνούς δικαίου από µέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης τα τελευταία χρόνια, πρέπει να διαφυλάξουµε και να επεκτείνουµε τον πανευρωπαϊκό χαρακτήρα του οργανισµού, να διασφαλίσουµε τη συµμόρφωση των µελών του Συμβουλίου της Ευρώπης µε τις διεθνείς τους υποχρεώσεις, να προστατεύσουµε τις αξίες, τις αρχές και τα πρότυπα του οργανισµού και να διασφαλίσουµε την αποτελεσµατική λειτουργία του. Η ΕΕ είναι προσηλωµένη σε ένα Συμβούλιο της Ευρώπης το οποίο µπορεί να ασχολείται µε όλες τις σοβαρές παραβιάσεις του διεθνούς δικαίου από τα µέλη του, µεταξύ άλλων µέσω της νεοσυσταθείσας συµπληρωµατικής κοινής διαδικασίας, τηρώντας παράλληλα τις αξίες του και διασφαλίζοντας ότι όλα τα µέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης τηρούν τις καταστατικές τους υποχρεώσεις.
4. Μέσω του ρόλου του, το Συμβούλιο της Ευρώπης θέτει τα πρότυπα στους τοµείς των ανθρωπίνων δικαιωµάτων, του κράτους δικαίου και της δηµοκρατίας. Η Σύµβαση για την προάσπιση των δικαιωµάτων του ανθρώπου και των θεµελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ) αποτελεί ιστορικό επίτευγµα δίχως προηγούµενο. Έχει κυρωθεί από τα 47 κράτη µέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης και καθορίζει κοινούς κανόνες και πρότυπα για τα ανθρώπινα δικαιώµατα, τη δηµοκρατία και το κράτος δικαίου για 830 εκατοµµύρια ανθρώπους σε ολόκληρη την ήπειρο, µε την εφαρµογή να εποπτεύεται από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωµάτων (ΕΔΑΔ). Επιπλέον, η επίδραση του Συμβουλίου της Ευρώπης απλώνεται πέραν αυτής της ηπείρου, καθώς πολλές από τις συµβάσεις του είναι ανοικτές παγκοσµίως προς υπογραφή και αρκετοί από τους µηχανισµούς του εκτείνονται σε ολόκληρο τον κόσµο. Το µέλλον της ΕΕ –περισσότερο από ποτέ– θα διαµορφωθεί και θα συνδεθεί µε τους γείτονές της. Για τον λόγο αυτό η ΕΕ, σε συνεργασία µε το Συμβούλιο της Ευρώπης, θα εξακολουθήσει να δραστηριοποιείται µε τις υποψήφιες χώρες και τις δυνάµει υποψήφιες χώρες και σε όλες τις περιοχές γειτονίας της.

5. Με την πάροδο των χρόνων, η διαρθρωμένη συνεργασία μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης¹, με βάση τους διαφορετικούς αλλά συμπληρωματικούς ρόλους τους, έχει καταστεί πιο στρατηγική και έχει εξελιχθεί σε ένα επιτυχημένο παράδειγμα. Οι τακτικοί διάλογοι υψηλού επιπέδου μεταξύ των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης θα συνεχιστούν. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της είναι ο μεγαλύτερος χρηματοδότης του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ΕΕ θα εξακολουθήσει να στηρίζει το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης συμβάλλοντας στον έκτακτο προϋπολογισμό του και στηρίζοντας τη συνεργασία στον νομικό τομέα, ενισχύοντας τον πολιτικό διάλογο και χρηματοδοτώντας κοινά προγράμματα, μεταξύ άλλων, αλλά όχι μόνο, στις υποψήφιες χώρες και στις δυνάμει υποψήφιες καθώς και στην περιοχή της Ανατολικής Εταιρικής Σχέσης και σε σχετικές νέες χώρες εταίρους στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας, καθώς και στη Ρωσία και την Κεντρική Ασία. Τα γραφεία και τα γραφεία προγράμματος του Συμβουλίου της Ευρώπης διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο για τη συνεργασία μεταξύ ΕΕ και Συμβουλίου της Ευρώπης σε αυτές τις χώρες και περιοχές. Η ΕΕ και η Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων θα διερευνήσουν τρόπους για την ενίσχυση της επίσημης συνεργασίας με την Τράπεζα Ανάπτυξης του Συμβουλίου της Ευρώπης (CEB). Η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης στον τομέα της επίτευξης των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (ΣΒΑ).
6. Η αποτελεσματικότητα, η συνάφεια, η διαφάνεια και η ορατότητα έχουν πρωταρχική σημασία για το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η ΕΕ θα συνεχίσει να βρίσκεται στην πρώτη γραμμή στήριξης για τη μεταρρύθμιση και την ενίσχυση του Συμβουλίου της Ευρώπης καθώς αυτό προσαρμόζεται σε νέες προκλήσεις και νέες δομές, με σκοπό τη διασφάλιση της οικονομικής βιωσιμότητας και τη συνεχή έμφαση στην αποτελεσματικότητα. Η ΕΕ θα προάγει τη βελτίωση της ορατότητας των στόχων και δραστηριοτήτων του Συμβουλίου της Ευρώπης και την περαιτέρω γνωστοποίησή τους.
7. Στο πλαίσιο των τριών πυλώνων, γύρω από τους οποίους δομείται η δραστηριότητα του Συμβουλίου της Ευρώπης, η ΕΕ θα επικεντρωθεί στις ακόλουθες κοινές δραστηριότητες την περίοδο 2020-2022:

---

¹ Βάσει ενός μνημονίου συμφωνίας (2007) και μιας δήλωσης προθέσεων συνεργασίας (2014).

I. ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ

8. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει το Συμβούλιο της Ευρώπης, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και το σύστημα των Συμβάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης ως το κυρίαρχο πλαίσιο για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Ευρώπη, τα οποία με τη σειρά τους συμβάλλουν στην αύξηση της συνοχής μεταξύ εσωτερικών και εξωτερικών πολιτικών της ΕΕ. **Η ΕΕ θα δράσει σε συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης κατά την εφαρμογή των προτεραιοτήτων της στον τομέα των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στις εξωτερικές της δράσεις, με βάση τις οδηγίες του ανανεωμένου σχεδίου δράσης της ΕΕ για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη δημοκρατία (2020-2024)** σε συνέχεια της έγκρισής του.
9. Η ΕΕ **ανανέωσε τη δέσμευσή της να προσχωρήσει στην ΕΣΔΑ**. Για την ΕΕ δεν πρόκειται απλώς για μια υποχρέωση που απορρέει από τις συνθήκες· αφορά τον σεβασμό των θεμελιωδών αξιών μας και τη δημιουργία ενός συνεκτικού νομικού πλαισίου για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε όλη την Ευρώπη. Η ΕΣΔΑ, όπως ερμηνεύεται από το ΕΔΑΔ, ήδη διαδραματίζει θεμελιώδη ρόλο στο δίκαιο της ΕΕ, όπως επιβεβαιώνεται από τον Χάρτη των Θεμελιωδών και τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ (ΔΕΕ). Η προσχώρηση θα δώσει τη δυνατότητα σε φυσικά πρόσωπα να προσφεύγουν ενώπιον του ΕΔΑΔ κατά πράξεων των θεσμικών οργάνων της ΕΕ και θα βελτιώσει τη συνοχή της προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των Ευρωπαίων, επίσης ενόψει προσφυγών κατά κρατών μελών της ΕΕ που εφαρμόζουν το δίκαιο της ΕΕ. Η αναθεωρημένη συμφωνία προσχώρησης πρέπει να συμμορφώνεται πλήρως με το δίκαιο της ΕΕ, όπως ερμηνεύεται από το ΔΕΕ. Η 70ή επέτειος της ΕΣΔΑ, η οποία θα εορταστεί στην Υπουργική Διάσκεψη της Αθήνας στις 4 Νοεμβρίου 2020, προσφέρει μια ευκαιρία να ενταθούν οι προσπάθειες για την προσχώρηση της ΕΕ στην ΕΣΔΑ.

10. **Η ΕΕ θα αντιμετωπίσει τις συνέπειες των νέων και αναδυόμενων ψηφιακών τεχνολογιών για την προαγωγή και την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.** Η Ευρώπη πρέπει να αξιοποιήσει τις ευκαιρίες της ψηφιακής εποχής, προωθώντας παράλληλα μια δεοντολογική προσέγγιση και προστατεύοντας τα ανθρώπινα δικαιώματα, διασφαλίζοντας ότι οι αρχές επιβολής του νόμου μπορούν να χρησιμοποιήσουν κατάλληλα τις νέες τεχνολογίες σύμφωνα με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το διεθνές δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή σε ζητήματα όπως η ελευθερία έκφρασης, διατύπωσης απόψεων και πληροφόρησης στο διαδίκτυο, οι πολιτικές ρύθμισης και ελέγχου του περιεχομένου των διαδικτυακών ενδιάμεσων, η ριζοσπαστικοποίηση, η τρομοκρατία και η ρητορική μίσους στο διαδίκτυο, η ελευθερία σκέψης, συνείδησης και θρησκείας, η προστασία της ιδιωτικής ζωής και των δεδομένων, οι τεχνολογίες τεχνητής νοημοσύνης και μαζικής παρακολούθησης, καθώς και η συλλογή και χρήση βιομετρικών δεδομένων, για παράδειγμα μέσω της εφαρμογής τεχνολογιών αναγνώρισης προσώπου σε δημόσιους χώρους. Στη συνέχεια που θα δοθεί στη Λευκή Βίβλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την τεχνητή νοημοσύνη και στο πλαίσιο των εργασιών για τον νόμο για τις ψηφιακές υπηρεσίες, η ΕΕ θα συνεργαστεί στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για να εντοπίσει τους κινδύνους και τις ευκαιρίες που απορρέουν από την τεχνητή νοημοσύνη και τις ψηφιακές τεχνολογίες, συμπεριλαμβανομένου του αντικτύπου τους στα ανθρώπινα δικαιώματα, το κράτος δικαίου και τη δημοκρατία, και να αξιολογήσει την ανάγκη λήψης περαιτέρω μέτρων, ώστε να διασφαλιστεί ότι η ανάπτυξη, ο σχεδιασμός και η εφαρμογή τους συντελούνται με σεβασμό προς τα ανθρώπινα δικαιώματα. Η ΕΕ και το Συμβούλιο της Ευρώπης θα συνεχίσουν επίσης τη συνεργασία τους στον τομέα της εκπαίδευσης για την ψηφιακή ιδιότητα του πολίτη.
11. **Η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την προαγωγή ισχυρών προτύπων προστασίας των δεδομένων σε παγκόσμιο επίπεδο.** Προς τούτο, θα βασιστεί στην εκσυγχρονισμένη Σύμβαση για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία πληροφοριών προσωπικού χαρακτήρα («Σύμβαση 108»). Ειδικότερα, η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την προώθηση παγκόσμιων αρχών και προτύπων σχετικά με διασφαλίσεις που αφορούν την πρόσβαση των δημόσιων αρχών σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα για σκοπούς επιβολής του νόμου και ασφάλειας.

12. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την προώθηση της ισότητας των φύλων και των δικαιωμάτων των γυναικών, καθώς και για τη χειραφέτηση και τη συμμετοχή τους, τόσο εντός της ΕΕ όσο και στις εξωτερικές της σχέσεις. Η ΕΕ θα συνεργαστεί επίσης με το Συμβούλιο της Ευρώπης, το οποίο είναι ένας από τους βασικούς συντελεστές για τη θέσπιση προτύπων στους τομείς αυτούς, μεταξύ άλλων για την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας· η «Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης» του Συμβουλίου της Ευρώπης για την πρόληψη και την καταπολέμηση της βίας κατά των γυναικών και της ενδοοικογενειακής βίας επικυρώθηκε και εφαρμόζεται από 21 κράτη μέλη της ΕΕ.
13. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης στον τομέα της προώθησης **της ελευθερίας έκφρασης, πληροφόρησης και διατύπωσης απόψεων εντός και εκτός διαδικτύου, καθώς και της πρόσβασης σε αξιόπιστες πληροφορίες και σε ελεύθερα και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης, της αντιμετώπισης της παραπληροφόρησης και της προστασίας της ελευθερίας των μέσων ενημέρωσης και της ασφάλειας των δημοσιογράφων**. Εν προκειμένω, η πλατφόρμα του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προαγωγή της προστασίας της δημοσιογραφίας και της ασφάλειας των δημοσιογράφων παρέχει σημαντικό χώρο για να προωθηθεί η συζήτηση σχετικά με τις τρέχουσες προκλήσεις στον τομέα αυτό και για να επισημανθούν ειδικές περιπτώσεις περιοριστικής νομοθεσίας και επιθέσεων κατά δημοσιογράφων.
14. Η κοινωνία των πολιτών συμβάλλει σημαντικά στην προαγωγή των βασικών αξιών του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ΕΕ θα συνεργαστεί με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την ενίσχυση και τη στήριξη της προστασίας και της προώθησης του χώρου της κοινωνίας των πολιτών στην Ευρώπη, ιδίως με στόχο τη **δημιουργία ευνοϊκού περιβάλλοντος για τις οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών και τους υπερασπιστές των ανθρωπίνων δικαιωμάτων** και την αντιμετώπιση των προκλήσεων, όπως περιγράφονται στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη δημοκρατία όσον αφορά τη συρρίκνωση του δημοκρατικού χώρου της κοινωνίας των πολιτών². Η ΕΕ θα παρακολουθήσει εκ του σύνεγγυς τις συζητήσεις για τη δημιουργία μιας πλατφόρμας του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προστασία των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
15. Όσον αφορά τα **περιβαλλοντικά** θέματα, το Συμβούλιο της Ευρώπης συμβάλλει στη διαμόρφωση ενός καλά προσαρμοσμένου νομικού πλαισίου στην Ευρώπη. Κατά την εφαρμογή της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα παρακολουθήσει τις συζητήσεις στο πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης όσον αφορά τη σύνδεση μεταξύ των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και του περιβάλλοντος, συμπεριλαμβανομένης της δράσης για την καταπολέμηση περιβαλλοντικών εγκλημάτων. Η ΕΕ υποστηρίζει τις καίριες προσπάθειες του Συμβουλίου της Ευρώπης για την προσήκουσα αντιμετώπιση του θέματος.

---

² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-12836-2019-INIT/el/pdf>: εγκρίθηκε στις 14 Οκτωβρίου 2019.

16. Στο πλαίσιο της απασχόλησης και των κοινωνικών υποθέσεων, ο **Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης** του Συμβουλίου της Ευρώπης και ο αναθεωρημένος Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης αποτελούν σημαντικές αναφορές για την εφαρμογή του **ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων** της ΕΕ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα καταρτίσει σχέδιο δράσης για την υλοποίηση του ευρωπαϊκού πυλώνα κοινωνικών δικαιωμάτων και θα συνεχίσει την ανάπτυξή του στα Δυτικά Βαλκάνια στο πλαίσιο των προγραμμάτων οικονομικών μεταρρυθμίσεων. Δεδομένου ότι ο Ευρωπαϊκός Κοινωνικός Χάρτης δίνει ιδιαίτερη έμφαση στην προστασία, μεταξύ άλλων, των ηλικιωμένων, των παιδιών, των ατόμων με αναπηρίες και των διακινούμενων εργαζομένων, η ΕΕ θα συνεργαστεί από κοινού με το Συμβούλιο της Ευρώπης για τη διασφάλιση των θεμελιωδών κοινωνικών και οικονομικών δικαιωμάτων σύμφωνα με τις εν λόγω διεθνείς υποχρεώσεις, ιδίως σε περίπτωση παγκόσμιων κρίσεων, όπως είναι η πανδημία COVID-19.
17. Η προστασία και ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών εξακολουθούν να βρίσκονται στον πυρήνα των **πολιτικών της ΕΕ για το άσυλο και τη μετανάστευση**. Η ΕΕ έχει δεσμευθεί να ενισχύσει την ικανότητα των σχετικών ενδιαφερόμενων φορέων να εφαρμόσουν την προσέγγιση αυτή. Η ΕΕ έχει ως στόχο να δημιουργήσει ένα ανθρώπινο, πιο ανθεκτικό και αποτελεσματικό σύστημα μετανάστευσης και ασύλου και είναι προσηλωμένη στην εντολή του Συμβουλίου της Ευρώπης για συλλογή πληροφοριών και παροχή συμβουλών και βοήθειας στα κράτη μέλη του Συμβουλίου της Ευρώπης βάσει των σχετικών προτύπων του για την προστασία της άσκησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων των μεταναστών, των αιτούντων άσυλο και των προσφύγων στην Ευρώπη, με ιδιαίτερη προσοχή σε ευάλωτες ομάδες όπως οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, οι γυναίκες που διατρέχουν κίνδυνο, τα παιδιά, τα άτομα με αναπηρίες ή τα άτομα που αντιμετωπίζουν διακρίσεις ή βία. Το έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης επέφερε πρόοδο στον τομέα της μετανάστευσης, ιδίως για τον μετριασμό της εμπορίας ανθρώπων.
18. Σύμφωνα με τα συμπεράσματα του Συμβουλίου του Δεκεμβρίου του 2019 σχετικά με **μέτρα εναλλακτικά της κράτησης**, τη χρήση μη στερητικών της ελευθερίας κυρώσεων και μέτρων στον τομέα της ποινικής δικαιοσύνης, η ΕΕ θα συνεργαστεί στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την εξεύρεση συνεργειών στις αντίστοιχες προσεγγίσεις τους.

19. Η ΕΕ θα συνεργαστεί στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την ενίσχυση της προστασίας και της προώθησης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τομείς που απαιτούν ιδιαίτερη προσοχή, όπως η καταπολέμηση των διακρίσεων (ιδίως με την προώθηση της ευαισθητοποίησης σχετικά με τις δραστηριότητες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του Ρατσισμού και της Μισαλλοδοξίας (ECRI) του Συμβουλίου της Ευρώπης και την εφαρμογή των συστάσεών της), συμπεριλαμβανομένης της καταπολέμησης των διακρίσεων σε σχέση με άτομα ΛΟΑΔΜ+ και τον σεξουαλικό προσανατολισμό [και την ταυτότητα φύλου], καθώς και την ελευθερία της θρησκείας ή των πεποιθήσεων και την προστασία των παιδιών από τη σεξουαλική εκμετάλλευση και τη σεξουαλική κακοποίηση (με σκοπό **την προσχώρηση της ΕΕ στη «Σύμβαση του Lanzarote»**). Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στις κοινές δραστηριότητες για την αντιμετώπιση της εξάπλωσης της ρητορικής μίσους και των εγκλημάτων μίσους στην Ευρώπη. Η ΕΕ παραμένει προσηλωμένη στο έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την ενίσχυση του σεβασμού των δικαιωμάτων ατόμων που ανήκουν σε μειονότητες (ιδίως την κοινωνικοοικονομική τους ένταξη, συμπεριλαμβανομένων των κοινοτήτων Ρομά) και εθνικές μειονότητες, σύμφωνα με τους ισχύοντες κανόνες και πρότυπα του Συμβουλίου της Ευρώπης και τις συστάσεις της Επιτροπής της Βενετίας. Στο πλαίσιο της συναίνεσης μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με την κατάργηση της θανατικής ποινής, διατηρείται η κοινή δέσμευση για την εξάλειψη της θανατικής ποινής αλλού. Η ΕΕ θα συνεχίσει να ενισχύει τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων και την προστασία της ανθρώπινης ζωής. Η δράση για την καταπολέμηση της εμπορίας ανθρώπων, ιδίως γυναικών και κοριτσιών, απαιτεί κοινές προσπάθειες από ευρύ φάσμα αρμόδιων φορέων και μια συντονισμένη και συνεκτική προσέγγιση σε όλους τους σχετικούς τομείς πολιτικής, όπως η ασφάλεια, η μετανάστευση, η δικαιοσύνη, η ισότητα, η απασχόληση και η ανάπτυξη στις εσωτερικές και εξωτερικές σχέσεις της ΕΕ.
20. Η ΕΕ θα συνεχίσει να στηρίζει τη συνεργασία μεταξύ του Οργανισμού Θεμελιωδών Δικαιωμάτων (FRA) της και του Συμβουλίου της Ευρώπης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες εντολές τους.

II. ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

21. Η ΕΕ καταβάλλει προσπάθειες για **την προώθηση, την προστασία και την ενίσχυση της δημοκρατίας μας**.
22. Στα συμπεράσματα του Συμβουλίου για τη δημοκρατία υπογραμμίζεται ότι στον σημερινό κόσμο η δημοκρατία αντιμετωπίζει προκλήσεις και αμφισβητείται. Η δημοκρατία παραμένει μεν ισχυρή σε πολλές χώρες, αλλά υπάρχουν χώρες με αυξανόμενη τάση προς τον αυταρχισμό. Οι **προκλήσεις για τη δημοκρατία** είναι πολλαπλές και πρέπει να αντιμετωπιστούν συνολικά, μεταξύ άλλων μέσω της στήριξης και της προώθησης της ελεύθερης και ανεξάρτητης κοινωνίας των πολιτών, των υπερασπιστών των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης, μεγαλύτερης διαφάνειας των δημοκρατικών διαδικασιών, του ψηφιακού γραμματισμού, της συμμετοχικότητας και της αγωγής του πολίτη ως απαραίτητης μεσοπρόθεσμης και μακροπρόθεσμης συμβολής στην ανθεκτικότητα των δημοκρατιών και στην καταπολέμηση των παρεμβολών χειραγώγησης, συμπεριλαμβανομένων των εκστρατειών παραπληροφόρησης.
23. Η ΕΕ χαιρετίζει το σημαντικό έργο του Συμβουλίου της Ευρώπης μέσω του πλαισίου αναφοράς ικανοτήτων για δημοκρατική νοοτροπία, το οποίο βοηθά τα **εκπαιδευτικά** συστήματα, τόσο σε επίσημο όσο και σε ανεπίσημο πλαίσιο, να εφοδιάσουν τους νέους με τις απαραίτητες ικανότητες για την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, της δημοκρατίας και του κράτους δικαίου, συμπληρώνοντας το έργο της ΕΕ για τη στήριξη της δημοκρατίας. Η ΕΕ θα συνεχίσει να συνεργάζεται με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την προώθηση άλλων εργαλείων και πρωτοβουλιών που προάγουν την εκπαίδευση για τη δημοκρατική ιδιότητα του πολίτη και την εκπαίδευση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, μεταξύ άλλων στο πλαίσιο της μερικής συμφωνίας του Συμβουλίου της Ευρώπης με στόχο τη δημιουργία του παρατηρητηρίου για τη διδασκαλία της ιστορίας στην Ευρώπη. Ο ρόλος των γλωσσών, η ευαισθητοποίηση σε θέματα γλώσσας και οι πολυγλωσσικές ικανότητες έχουν καίρια σημασία για την καλύτερη κατανόηση των πολιτισμών, συμβάλλοντας έτσι στην ανάπτυξη μιας δημοκρατικής ιδιότητας του πολίτη σε ολόκληρη την γλωσσικά και πολιτισμικά πολύμορφη Ευρώπη. Η σύσταση του Συμβουλίου της ΕΕ (2019) για μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σχετικά με τη διδασκαλία και την εκμάθηση γλωσσών παρέχει πλαίσιο για την ενίσχυση της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Σύγχρονων Γλωσσών του, στον τομέα της ποιοτικής γλωσσικής εκπαίδευσης.

24. Η ΕΕ επωφελείται σε μεγάλο βαθμό από την **εμπειρογνομοσύνη της Επιτροπής της Βενετίας για τη δημοκρατία μέσω της νομοθεσίας**, ιδίως στο πλαίσιο της εξωτερικής της δράσης, όπου η ΕΕ βασίζεται στην τεχνογνωσία της Επιτροπής της Βενετίας για να συμβάλει στη βελτίωση των συνταγματικών προτύπων και της εκλογικής νομοθεσίας. Η Επιτροπή της Βενετίας συμβάλλει επίσης στις διαδικασίες δικαστικών, διοικητικών και άλλων μεταρρυθμίσεων, ιδίως στις υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες και στις χώρες της Ευρωπαϊκής Πολιτικής Γειτονίας (ΕΠΓ). Η ΕΕ επιδιώκει την ενίσχυση της συνεργασίας με την Επιτροπή της Βενετίας και τη Γραμματεία της, για παράδειγμα στην προώθηση εκλογικών μεταρρυθμίσεων βάσει των συστάσεων των αποστολών παρακολούθησης εκλογών της ΕΕ σε περιοχές όπως η Λατινική Αμερική και η Βόρεια Αφρική.
25. Η ΕΕ **θα προωθήσει τακτικές ανταλλαγές με τη Γραμματεία της Επιτροπής της Βενετίας** για πρότυπα εκλογικής νομοθεσίας και θα διερευνήσει από κοινού πώς μπορούν οι νομικές γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής της Βενετίας και οι συστάσεις των αποστολών παρακολούθησης εκλογών της ΕΕ να ενισχύονται αμοιβαία.
26. Τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης και οι εκλογικές τεχνολογίες δημιουργούν **νέες ευκαιρίες καθώς και προκλήσεις** για τις εκλογικές διαδικασίες και τη δημοκρατία. Η ΕΕ θα προωθήσει τον σεβασμό των προτύπων και των συστάσεων του Συμβουλίου της Ευρώπης σχετικά με τις εκλογικές διαδικασίες και τη δημοκρατία. Η ΕΕ θα ενθαρρύνει τακτικές ανταλλαγές απόψεων με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την ενίσχυση της συνεργασίας σχετικά με την ανάπτυξη και την προώθηση προτύπων για την αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένης της προστασίας της ακεραιότητας των εκλογικών διαδικασιών.
27. Η ΕΕ θα ενισχύσει τον διάλογο και τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης σχετικά με τις επιλογές για την ενίσχυση του ρόλου και της ουσιαστικής **συμμετοχής των οργανώσεων της κοινωνίας των πολιτών** και των εθνικών ιδρυμάτων ανθρωπίνων δικαιωμάτων σύμφωνα με την απόφαση που ελήφθη κατά την 129η σύνοδο της Επιτροπής Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (Ελσίνκι, 14-15 Μαΐου 2019).
28. Η ΕΕ θα ενισχύσει τον διάλογο και τη συνεργασία με το Συμβούλιο της Ευρώπης όσον αφορά **την ενίσχυση της συμμετοχής και της εκπροσώπησης των γυναικών και των νέων** και των συμφερόντων τους, στον δημόσιο και τον πολιτικό βίο.

29. Το ψήφισμα του Συμβουλίου της ΕΕ του 2019 σχετικά με την **πολιτιστική διάσταση** της βιώσιμης ανάπτυξης³ θα χρησιμοποιηθεί ως βασικό πλαίσιο για την εμβάθυνση της συνεργασίας όσον αφορά τον πολιτισμό και την πολιτιστική κληρονομιά. Η Σύμβαση-Πλαίσιο του Συμβουλίου της Ευρώπης για την αξία της πολιτιστικής κληρονομιάς για την κοινωνία (Σύμβαση του Φάρο), οι Ευρωπαϊκές Ημέρες Πολιτιστικής Κληρονομιάς και η Διευρυμένη Επιμέρους Συμφωνία του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις πολιτιστικές διαδρομές αποτελούν παραδείγματα διαύλων συνεργασίας μεταξύ της ΕΕ και του Συμβουλίου της Ευρώπης. Η ΕΕ θα συνεχίσει να προωθεί τη Σύμβαση 221 του Συμβουλίου της Ευρώπης για τις παραβάσεις που αφορούν πολιτιστικά αγαθά (Σύμβαση της Λευκωσίας) και την προσχώρηση των κρατών μελών του Συμβουλίου της Ευρώπης σε αυτήν.

III. ΚΡΑΤΟΣ ΔΙΚΑΙΟΥ

30. Η ΕΕ έχει **αυξήσει πολλαπλώς τη δέσμευσή της για την προάσπιση του κράτους δικαίου**. Το κράτος δικαίου αποτελεί προϋπόθεση για τη δημοκρατία και τον σεβασμό και την πλήρη άσκηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Στο πλαίσιο της ΕΕ, είναι ζωτικής σημασίας να εξασφαλιστεί ευημερία για τους Ευρωπαίους πολίτες, μέσω της ομαλής λειτουργίας της ενιαίας αγοράς. Οι απειλές κατά του κράτους δικαίου δημιουργούν προκλήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και θέτουν υπό αμφισβήτηση τη νομική, πολιτική και οικονομική βάση του τρόπου λειτουργίας της ΕΕ. Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ισχυροποίηση του κράτους δικαίου εντός της Ένωσης - Στρατηγικό σχέδιο δράσης»,⁴ η Επιτροπή καθόρισε προσέγγιση τριών πυλώνων: προώθηση μιας παιδείας κράτους δικαίου, πρόληψη της εμφάνισης προβλημάτων σε θέματα κράτους δικαίου και εξασφάλιση αποτελεσματικής αντίδρασης όταν αυτά προκύπτουν. Προκειμένου να ενισχυθούν οι προληπτικές πτυχές, η Επιτροπή ανακοίνωσε τη θέσπιση ενός ολοκληρωμένου ευρωπαϊκού μηχανισμού για το κράτος δικαίου, με πεδίο εφαρμογής σε ολόκληρη την ΕΕ και αντικειμενική ετήσια υποβολή εκθέσεων από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Η προσέγγιση παρακολούθησης θα είναι η ίδια σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ. Η παρακολούθηση που πραγματοποιείται στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού μηχανισμού για το κράτος δικαίου θα λάβει υπόψη τα υφιστάμενα μέσα και την εμπειρογνομosύνη του Συμβουλίου της Ευρώπης στον εν λόγω τομέα.

---

³ [ST 13336/19](#).

⁴ COM(2019) 343 final.

31. Στο πλαίσιο αυτό, η Επιτροπή επιδιώκει την ενίσχυση της συνεργασίας με το Συμβούλιο της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένων της Επιτροπής της Βενετίας, της GRECO και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας της δικαιοσύνης (CEPEJ) του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το Συμβούλιο της Ευρώπης, μετά από πρόσκληση της Επιτροπής, έχει ορίσει έναν υπεύθυνο επικοινωνίας για το δίκτυο σημείων επαφής σχετικά με το κράτος δικαίου και η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με το Συμβούλιο της Ευρώπης για να διασφαλίσει ότι οι εργασίες για το κράτος δικαίου αλληλοενισχύονται και αποφεύγονται περιττές επικαλύψεις. Για την κατάρτιση της ετήσιας έκθεσης, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα συμμετάσχει επίσης σε διάλογο με τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη, όπως το Γνωμοδοτικό Συμβούλιο των Ευρωπαίων Δικαστών και το Συμβουλευτικό Συμβούλιο των Ευρωπαίων Εισαγγελέων. Ο κατάλογος ελέγχου για το κράτος δικαίου της Επιτροπής της Βενετίας μπορεί να συμβάλει στον εντοπισμό συγκεκριμένων κινδύνων και αδυναμιών.
32. Η συμμετοχή της ΕΕ στην **GRECO** ως παρατηρητή διευκολύνει τις κοινές εργασίες με το Συμβούλιο της Ευρώπης για την ανάπτυξη ικανοτήτων και την εφαρμογή προτύπων που αποσκοπούν στην ενίσχυση του κράτους δικαίου και την καταπολέμηση της διαφθοράς, όπως η προστασία των μαρτύρων δημοσίου συμφέροντος. Η ΕΕ θα συνεχίσει τη στενή συνεργασία με την GRECO σχετικά με την ανάπτυξη ικανοτήτων και την εφαρμογή προτύπων για την ενίσχυση της καταπολέμησης της διαφθοράς.
33. Οι εργασίες που έχουν αναληφθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης έχουν ήδη συμβάλει στη βελτίωση της αντίδρασης της **ποινικής δικαιοσύνης** στην ΕΕ για την πρόληψη της ριζοσπαστικοποίησης που οδηγεί στην τρομοκρατία και τον βίαιο εξτρεμισμό και την επανένταξη και αποκατάσταση των δραστών τρομοκρατικών πράξεων.
34. Στον τομέα της **καταπολέμησης του εγκλήματος στον κυβερνοχώρο**, η ΕΕ θα συνεχίσει τη συνεργασία στο πλαίσιο της Σύμβασης της Βουδαπέστης για το έγκλημα στον κυβερνοχώρο και τα πρόσθετα πρωτόκολλά της. Θα διασφαλίσει επίσης τη συνοχή μεταξύ του 2ου πρόσθετου πρωτοκόλλου, το οποίο τελεί υπό διαπραγμάτευση, και του έργου της ΕΕ για τη βελτίωση της διασυνοριακής πρόσβασης σε ψηφιακά πειστήρια και θα προωθήσει τη Σύμβαση της Βουδαπέστης ως πλαίσιο για τη διεθνή συνεργασία και την ανάπτυξη ικανοτήτων.

35. Η δέσμευση της ΕΕ για την προώθηση του κράτους δικαίου επεκτείνεται στις **υποψήφιες και δυνάμει υποψήφιες χώρες και στις γειτονικές χώρες της ΕΕ**, όσον αφορά τις οποίες η ΕΕ θα συνεχίσει τη συνεργασία της με το Συμβούλιο της Ευρώπης για τη στήριξη των χωρών κατά τη διενέργεια βασικών μεταρρυθμίσεων και κατάρτισης, όσον αφορά τη δικαιοσύνη, την καταπολέμηση της διαφθοράς, την προαγωγή των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και τον ρόλο των ελεύθερων και ανεξάρτητων μέσων ενημέρωσης και της κοινωνίας των πολιτών, και - όσον αφορά τις υποψήφιες και τις δυνάμει υποψήφιες χώρες - για την παρακολούθηση της προόδου που επιτυγχάνεται στους εν λόγω τομείς, κατά περίπτωση και όπου αρμόζει, σύμφωνα με την ενισχυμένη μεθοδολογία της διαδικασίας προσχώρησης.
-